

"Mi mor, he upplevde nät riktit märkvärdit e
natt, ho. Dä va nära dar före jul. Ho tjänste på herrgårn, men
hadde fått vara hemma kvällen före för å hjälpa si mor. När
ho på natta gick tebaka igen, så ho skuule komma i tid te
herrgårn—di börja tidit å arbeta på den tin—fick ho ve
ett-tin höra å se nät, som ho aldrig skulle glömma.

Rätt som dä va fick ho höra ett rysligt hunn-
skall inne i skogen på ena sidan vägen, som ho gick på. Så fick
ho se, hur hunna kom ut ur skogen. Dä va en hel mängd, å stora
å svarta va di. Di sprang i e lång ra te breds, å tungera hängde
stora å röda ur munnen, å dä lyste ur halsen på dom, å ögonen glyste
som eld. Alldeles före hunna red två ryttare, men längre fick ho
inte se dom, för om e lita stunn va di försvunna i skogen på
andra sidan vägen. Si, dä va Hinn-jakta, dä!

Dä ä allt flera än ho, som har sett'na. Di hadde
sitt stråk där, förståss, för di brukar ha sina beständna stråk.
Di är ute å jagarr Hinn, å dä finns di, som har sett dom komma te-
baka. Dä har di ett naket fruntimmer emellan sej, som di håller
i arma, å ho dinglar å släpar emellan hästa."

(80-årig ^ggumma i Slaka skn)

-:-

"När ja va ung, såg ja Hinn-jakta en gång.—
Dä va så där mellan tie å elva på kvällen. Ja hadde sällskap
mä e gammal gumma. Vi hadde vatt på dagsverke åskulle gå hem.
Dä kom dä från skogen över en hage.—Först sprang ett naket
fruntimmer, åefter henne va dä två hunnar, som skällde alldeles
vilt. Sen kom dä två ryttare, å dä försvann alltihop inne i sko-
gen på andra sidan vägen.—Både gumma å ja såg'et, å ja ska ald-
ri glömma't. Ja kan se't framför mej, när ja vill.

Ja hadde allt hört talas om Hinn-jakta, innan
ja såg'na, å vi hörde ofta hemma, hur dä härj'ner i skogen.—
E faster hadde ja, som också hadde sett Hinn-jakta, men ho vart
toki, ho."

(70-årig ^ggumma i Slaka skn)

-:-

"Ja gick en kväll på landsvägen här nere i hagen. Dä va väl så där ve midnattstid. Ja va väl en elva, tolv år, å hadde vatt å lekt mä barna i ett grannställe härborta å skulle gå hem. Dä fick ja rätt som dä va höra ett otäckt dunder nere i skogen, å så börja hunnar å ~~xäkkexx~~ skälla, å rätt över vägen framför mej kom jakta. Dä kunne väl vara nära famnar ifrån mej. Först sprang ett naket fruntimmer, sen kom dä två ryttare å sen ^{hunna} ~~xykexx~~ efter dom. Dä gick som en blixt över vägen, å sen va di försunna i skogen. Men dä va ändå så ja såg dom tydlit. -- Att ja vart rädd va ju inte underlit. Ja tordes ju inte gå hem ensam, utan ja sprang tebaka igen te dä stället, där ja hadde vatt, å di fick lov å följa mej hem."

(55 -årig man i Slaka skn)

-:-

"Om nán fick se Hinn-jakta, skulle han inte svara, att han sett kvinna, om ryttera fråga. Åt en del hadde kvinna, när ho kom, sät: "Om du möter riddera, ska du inte säja, att du sett mej!" -- Di sa, att om kvinna hann in i berget, så va ho fri. -- En dek har ~~hittat~~ sett ryttera komma tebaka, å dä har en haft kvinna ligande skjuten på hästen."

(72 -årig gumma i Skeda skn)

-:-

"En gång, när min pojke va så där en elva, tolv år, va han å eft par flicker å lekte på isen på e lita göl här neranför vägen. Å dä fick di höra, hur dä skramla ~~■~~ som å järnkättingar, å di tredde ~~■~~, att dä kom fångar, för häktet va bara ett litet stycke därifrån. Så di sa: "Kors, nu kommer dä fångar!" å tänkte springa dit. Men dä hörde di dä där ljuset, som dä ibland skulle ha vatt i lufta å ibland på backen, å så fick di se tre eller fyra ryttare, som kom ridanes oppför backen, å under hova lyste dä nät vitt. Å så mä ett försvann dä, å dä poj Jade dä te, å sen skällde dä som hunnar oppå lufta. -- Dä va nog inte annatän Hinns jakt, dä! Dä sa alla, som fick höra talas om'et."

(82 -årig gumma Kisa skn)

-:-

"Min morfar å ja va en gång, när ja va en liten pojke, ute å fick höra Odens jakt, som di kalla't. Dä låt precis som hunnskål å en två, tre hunnar. "Kors, ska en få höra Odens jakt!" sa morfar. "Har du hört dä förr?" -- Dä kom en hel mängd fåglar. Dä va väl så där en 20, 30 stycken, å di va i storlek som snöskater, å dä va, när di flög, som dä där skallet hördes. -- Men ja kommer ihåg, att dä fanns di, som sa, att dä va Oden, som jaga skogsjungfrun, å att dä va dä, som va Odens jakt."

(80 -årig gubbe i Sund skn)

-:-

"Dä finns många, som talar om, att dä höri Odens jakt, å dä har ja också. Men dä ä inte annat än fåglar i lufta, tror ja. Dä låter som e hunnjakt -- som ett halvtjeg, så där. Dä ska vara en, som heter Oden, som är ute å jagar, säjer di. Han jaga både helg å söcken, å därför vart han dömd ått jämt."

(75 -årig gubbe i Västra Ryd skn)

-:-

"Förr tala di mycke om Odens jakt, å dä va många som hadde hört ^{na}. Dä låter i lufta som två hunnar. Dä är på hösten dä hörd, men på senare tin har ja inte hört talas om, att nån har hört'et. -- Dä är så, att Oden gick ut å jaga juldan, å dä fick han till straff att jaga i alla tider. Vem Oden va, dä vef ja inte, men han skulle ha want en bättre kar, som hadde makt, å han gjorde inte annat än jagade. Dä va han alldeles galen i, å han gick så långt, att han använde helgdaga också. Men när han så gav sej ut å jaga juldan, dä fick han till straff att jaga sen han va död också. Å dä han jagar ä hate å fågel. Men dä är ingen, som har sett' en, va ja vet, utan dä är bara hunna, som di hör oppe i lufta."

(78 -årig gubbe i Svinhults skn)

-:-

"Odens jakt fick en höra förr i världen, särskilt ve vimtertin. Di sa, att Oden hadde vatt en jägare, å jaga, dä ~~finnhunnen~~ mätte han få göra än idag. Dä hörs, som hunnar skulle skälla. Ja har hört et många gånger, men ja tror då intet, att dä är när jakt. Dää inte annat än en sorts fåglar, som flyger om natta. En del skulle ha hört skott också, men dä har då ja aldri hört. -- Dä är la dässamma mä den där Oden, som di talar om Jerusalems skomakare. H"

-:- (89-årig gubbe i Sunds skn)

~~██████████~~

"Dä va en, som va ve e ~~et~~ tjärdal. När ~~hunnen~~ han höll på mä å koka beck i en base intill tjärdalen -- dä gjorde di, sen han va utbrunnen -- kom dä eft grannt fruntimmer å ba te få varma ej, å dä fick ho. Å ho satte ej ner. Å ho fråga karen, va han heftte. "Ja heter Själver", sa han. Så när ho suttit e stunn, så ~~fintig~~ vände ho på ej, å dä såg karen, att ho va som en trasig sflock i ryggen. Dä tog han e skopa tjära å sleg i ryggen på'na. Å ho te skrika å jämra ej, ~~men~~ "Själver brände mej! Själver brändde mej!" skrek ho. Dä kom dä fram som en kråkskock uttå troll. Men när di hörde, va ho skrek, så drog di iväg igen, å fruntimret följde mä dom. Si, dä va allt tur, att karen hadde vatt så kvicker å sagt, att han heftte Själver -- nu trödde trolla, att ho hadde bränt ej själv -- annars vet inga mänska, hur dä hadde gått för'en."

(89-årig gubbe i Sunds skn)

-:-

"Min gubbe kolade mycke, när vi va i Malexander å Blåvik. Å han tala om, att dä va ofta, som han inte fick vara i fred. Dä hände många gånger, att dörra te koja slogs opp å sleg i backen. -- Å ibland kom dä skogsungfrur te'n, å di va så granna, men när di vände ej, såg han, att di va ihålia i ryggen, å runper hadde di. Dä tala han om många gånger, när han kom från milan. En ^{hunne} ju bli riktigt hjärtförskrämnd, när han börja mä dä där."

(74-årig gumma i Sunds skn)

4:-

"Min morfar va en ti arrendator i Bestorp. Han va ofta ute å jaga åbruка tala om, att han sett skogsjungfrun flera gånger i Bestorpa hästhage. Ho va så grannt klädd åfin så, men ho akta sej noge för å visa ryggen, för i den såg ho ut som ett ihålit træ. Di sa, att om nån vill bli slängd mä å skjuta, så ska han tala vid henne, å då bläser ho i bössa, åsem va då säkert, att en aldri sköt fel. -- En gång låg min morfar under gran ute i skogen. Han hadde gett sej iväg på kvällen å skulle gå på morro å jaga. När då va tid på morron, att han skulle ge sej ut, vakna han ve att nära repa! "Olajus!" Dä va hans namn. Si, att då va skegsjungfrun, som hadde väckt honom, då va han alldeles säker på."

(60-årig man i Sunds skn)

-:-

"Förr i världen fanns då di, som kunne skjuta va villebråd, di ville, när som helst åvar som helst. Di hadde vatt ute en särskild torsdasmorron, sas då, å försyurit sej. Di mötte då ett vackert fruntimmer med fina grannläter. He gick baklänges, när ho skulle gå, för he ville inte visa, att he va ihåli i ryggen; för då va ho, alldeles som ett ihålit træ."

(55-årig kvinna i Slaka skn)

-:-

"Morfar lärde mej, att ja skulle gå ute vid midnatt å försöka träffa skogsjungfrun, om ja ville bli en bra skytt, men då brydde ja mej aldri om, för då tyckte ja va otäckt."

(75-årig gubbe i Västra Ryds skn)

-:-

"Dä här hände i mi hemsocken. En kar -- ja kommed nu inte ihåg, va han hette -- å två brorsöner te honom gick ut i skogen för å jaga. Förut hadde pojka inte fått följa mæ, men di hadde vatt envisa, å nu skulle di få göra då. Di gick på kvällen, för di tänkte sova över natta i skogen. Di tände eld på ett öppet ställe i skogen, å när di hadde ätit å pratat e stunn, gick di åla sej -- karn ve en tali å pojka ve en annan. Men pojka kunne inte sömna, å ratt som då va, kom ett fruntimmer, som va så vida fint, att mäkan en aldri få se. Pojka förstog ju genast, vem då va, förståss, å di låg å såg på, när ho gick fram te gubben. Å ho gick å la sej hos honom e stunn. Å så när

ho gick, va ho framme å bläste i gubbens bössa, men i pojkas spotta ho. Ho va inte lika vacker baktill som fram till, ska en veta, för i ryggen såg ho ut se ett ihålit trä; då såg di när ho gick sin väg. -- Så på morron, när di gick ut å jaga, sköt gubben då ena djuret efter då andra, å då legandomlixa va, att pojke inte såg ett enda djur, förrän då lag skjutet på marka, så då ä då inga konst å skjuta rätt, när en står på go fot mä skogsjungfrun, dä kan en förstå."

(60-årig man i Skeda skn)

-:-

"Olle i Mjälsjön va en sän, som kunne skjuta va vilt, han ville å hur mycke, han vilte. Han tjänte hos oss en tid, den där Olle. -- En gång hadde han fått baställning på två tjädrar å en hare te en granngård, där di skulle ha kalas, å då hadde han fått e vecka i förtid, men han gick inte ut i skogen förrän dan före kalaset, fast farbror min hadde stått i mä'n, att då väl vän best, han börja i tid. "Ah, då hinner ja väl mä!" svara han bara. Å då gjorde han också. Han va inte väl utkommen i skogen, förrän en hare kom springande rakt emot honom, å den sköt han. Å haren va aldeles genomvät, så han hadde allt haft ett bra stycke å springa, innan han kom fram. Å så om e stunn kom en tjäder flygande, å den sköt han, å så kom då en te, å den sköt han också, å genomblöta di mä.

Om sommarn låg bror-min å ja å Olle på en sulle. Bror-min å ja på den ensa sidan å Olle på den andra. -- Så va då e natt. Varken bror-min eller ja kunne sova, men Olle, han sov, då hörde vi. Så, rätt som då va, kom då opp ett så vida fint fruntimmer på skullen. Då va skogsjungfrun; då förstog vi mä dä samma. "Olle!" skrek ho. Men då va ingen, som svara. "Olle!!" skrek ho en gång te, såndå högre. Men då va ingen, som svara. Då skrek ho te "Olle!!!". En gäte, å då ~~så~~ trodde ja att taket skulle gå i vädret. Då såg vi, hur Olle reste sej å gick å tog på sej byxera, å så tog han på sej om fötterna å följe mä jungfrun. Å så om e stunn kom han tebaka å gick å la sej."

(60-årig man i Skeda skn)

-:-

"I Västra Ryd badde förr en rikti mästerskytt. En som hette Sven i Linnemålen, va en gång mä honom å jaga tjäder. Di låg å vänta på dag å hadde en eld i skogen. Sven, han låg vaken, men jägarn han sov. Rätt som då va kom ett fruntimmer, som va så fint, att Sven aldri hadde sett maken, fram ur skogen å ställde sej i jämter jägarn. Då va skogsråt, då! Eller skogsjungfrun, som di också kallar'na. I hanna hadde ho som en fin käppa mä den stötte ho på

jägarn. Å han vakna åsatte ~~sej~~ opp, men di sa inte ett ord te varandra. Å han föjdde mä ut i skogen. Men när ho gick såg Sven, att ho såg ut som ett gammalt, ihållitträ i bakänn. — När jägarn sen kom tebaka, va han alldeles hemskt blek åskälvdé i hela kroppen. "När ja fick se dä, vart ja lett åt'et!", sa Sven. Så han gick aldrimä honom mera. Men vilt fick di sen, mer än di ville ha. Dä samlas tjädertuppar, va di va, på morren ve dagninga.

Den där jägarn, han söp alldeles förskräcklit. En da --dä va dan före julafoten -- va han full, å då snäste frun på egendomen -- dä va Olstorp i Västra Ryd -- honom, för att han inte va ute i skogen å skaffade vilt utan gif hemma å söp. "Jaa, ja har ijte brått än", sa han åt henne, "för dä vilda, ja ska skjuta, å bara ett stycke på andra sidan Dunkehallar än." Men så när dä hadde va ett bra tag, tog han en torr asplövskvist å satte framför stall dörrera, å sen ställde han ~~sej~~ på stallgårn mä si bössa. Å om e lita stunn kom e ráget framsprigande på stallgårn, å den sköt han, förståss. □

Di sa, att om nän ville bli en sän där mästerskytt, skulle ha ta ågömma nattvardsbrödet å sen skjuta fläck på't. □

(80-årig gubbe i Sunds skn)

-:-

"Hara-Jösse kunne skjuta så mycke, han ville. En gång slog han vad mä nära, att han skulle gå utgenast skjuta e ráget. När han kom ut, tog han en sälgkvist å satte ner i marka, åsen gick han åställdé ~~sej~~ ett stycke därifrån. Å dä dröjde inte lång stunn, förrän e ráget kom fram å åt å kvisten. Å dä sköt Hara-Jösse "na."

(60-årig man i Sunds skn)

-:-

"Om Hara-Jösse har ja hört ett rykte, att han en gång hojtade te i skogen, ått dä då kom fram en hare. Å den sköt han. å den va svarter." □

(82-årig gubbe i Sunds skn)

-:-

"I Vånga bodde dä en, som di kalla Nisse på Änn. Han å nära till satt ~~ex~~ natt oppe å spela kort, å dä höll di på mä, tills dä börja å i kyrka, åsen mä. Nisse börja skryta mä, att han va en så go skytt, att han skulle kunna gå ut å skjuta en tjäder på prästens skorsten. Dä ville di andra inte tro, förståss, å slog dä vad om e kanna brännvin. Nisse, han vann vadet, han, för ham gick ut, å på prästens skersten satt ~~e~~ n tjäder, åden sköt Nisse, å dä så bra så tjäderen föll ner genom skersten å ner i gryta. — Å dä ska va sannt!" □

(82-årig gubbe i Sunds skn)

Å en gång höll Nisse på Änn vad om att han skulle skjuta e råget ute på gödselstacken. Å då gjorde han också. Rågeta va alldeles löddri, å då va ju inte underlit, för he hadde sprungit tre mil. Då va så matt på en gärtre mil därifrån, hadde di e fångad råget, å då va den, som Nisse hadde skjutit. Då fick di veta sen. -- Då va skogsjungfrun, då, som hadde styrt om, att rågeta tog sej ut å sprang den långa vägen.

Sen när den där Nisse på Änn låg på sitt yttersta, fick han i si sista stunn lev å få e bössa å skjuta ett skott ut genom fönstret, sa di.

(60-årig man i Skeda skn)

-:-

"Ja sitter å kommer ihåg en, som di kalla Har-Svente. Han brukte komma hem åsatt å prata mä min gamle far i blann. En gång fråga far'n: "Går då bra för dej mä skjutet?" -- "Ja, då å la inga fara mä dä!" tyckte Har-Svente. " ska gå ut å skjuta en tjädertupp på gärdeh, ~~men~~ ska du få se!" Å så tog han pallen i den ena näven åbössa i den andra ågick ut å satte sej på gärden. Å nästan mä dä samma kom då en tjädertupp, åden sköt han. Å så fråga han far, om han ville ha Nää; far han tacka, han ville inte ha'n. Far han va religös, å han tyckte då va synd då där.

Den där Har-Svente, han fick ett tråkit slut, han. Han va å jaga i Granshulta hage, ådä kom en hare, som han sköt på, men han var lika fri för dä. Å så sköt han på'n en gång te, men han fick inte dö på'n ändå. Å då förstade han ju, att dä inte va en rikti hare. När han sen kom hem, satt han å vissla å sjö å så börja han tala så dumt så. I sen vart han alldeles kållri. Så då vart dä slut mä hans skjutning."

(84-årig gubbe i Sunds skn)

-:-

"En som hette Petter Eksson i Funnsboda, va en trollskytt. En gång hadde han en tjädertupp, som han inte skjutit på många gånger å inte kunnat få. Så gick han ut på den där bergknallen, där han hadde sin tuppe, en söndasmorron, å han hadde skurit ur hakar å häckter ur sina snösockar ålagt i bössa. Å sen när han kom te sin tuppalek, så sköt han. Då skrek dä i bergkullen: "Spring utikri! Den mätte, otvättade gick ut på söndasmorron å sköt min ringoxe!" -- Å när han kom hem låg em å hans dragoxar dö i lagårn. -- Å då där, då är sannt, för karen dä va gubben i Lövåsas farfar."

(82-årig gubbe i Sunds skn)

-:-